

JESENSKI IZLET V NARAVO

Osivela in ostarela so polja. Drevje in grmičevje je spustilo listje, da se odpočije. Deževje je izpralo zemljo, zakrilo semenje in pregnalo vrabce, strnade ter ščinkavce s polja. Grlice, golobi, škorci, liščki, škrjanci, lastovice in jerebice se ne strašijo trudapolnega poleta, da se izognejo pomanjkanju in hudi zimi. Sive in črne poljske vrane krožijo nad travniki in senožejeti, da si najdejo vsakdanje hrane. Ob strniščih in senožejetih stoji grmičevje obloženo z vsakovrstnimi jagodami.

V to opazovanje zatopljenega me nankrat zdrami tiho oglašanje: fiu, ci, ci, ci, ci, ci. Ozrem se na grmovje, od koder je glas prihajal, in zapazil sem lepega ptiča. Zgoraj je bil pepelast, spodaj krvavordeč, na glavi je bil črn in tudi rep in perutnice so bile črne. Takoj sem uganil, da je to kalin, gimpelj ali popkar. kakor mu nekateri tudi pravijo. Zelo spretno je luščil semenje. Popolnoma nič se me ni bal, nekajkrat me je pogledal, kakor bi hotel reči: »Kaj me tako gledaš?« Nato pa je nadaljeval mirno svoj posel. Hotel sem stopiti bliže, a po nerodnosti sem stopil na suho vejo. Veja se je zlomila in napravila rahel šum. Razpel je peruti, se oglašil še v slovo, nato pa odletel neznano kam. Lahke vetrič je prignal meglo. V bližnji cerkvi je zvon zazvonil avemarijo. Jaz pa sem šel počasi domov, pred oči pa mi je zopet in zopet stopila pozna jesen z vsemi svojimi krasotami.

Šinkovec Stanko, Ljubljana-Moste.

MALI MARIJI V SKROMEN SPOMIN

V hladno jutro nekega petka je udarila med nas žalostna vest: Marija Zalokarjeva je umrla. V strahu in nemi boli smo se vpraševali: »Je to res, je mogoče?« In skoraj smo že odgovarjali: »Ne, to ni mogoče, da tega ljubkega in živahnega otroka ni več med nami.« A že so zvonovi z mrzlim in žalostnim glasom potrdili, da je smrt naše ljubljenega naraščajnice Marije čista resnica. Nič več se ne bo igrala s sestrico na domačem vrtu, ne bo se več udeleževala telovadnih ur v Ljudskem domu, pa tudi k sestankom Marijinega

vrtca je ne bo več. Po kratki, a mučni bolezni je smrt upihnila svetlo gorečo lučko njenega mladega, nedolžnega življenja.

Stiskalo se nam je srce v boli, ko smo jo spremljali k zadnjemu počitku. Ljubek je bil prizor ob pogledu na belo oblečene deklice, njene sestre-gojenke, ki so jo spremljale z lučkami, s palmovimi vejicami in šopki v rokah. Tudi mladenke v svojih krojih so ji izkazale še zadnjo čast. Niso se vprašale, ali je hladno ali toplo, šle so, da počaste spomin pokojne Marice. Prav tako mladci, ki so tudi nosili njene telesne ostanke.

Ob odprtem grobu se je poslovila od drage rajne s. Cilka Janšetova; ganljivi govor je vsem prisotnim zvabil solze v oči.

Marija, naša draga sestrica! Kako lahko si odšla iz te solzne doline. Ali nisi pomislila, kako skelečo rano bo zadala Tvoja smrt Tvoji ljubeči mami in skrbnemu atku? Osamljena hodi sedaj okrog domače hiše Tvoja mala sestrica Slavka. Zdi se, da nečesa išče. O, da, saj išče, toda na tem svetu ne najde — svoje sestrice! Pri zadnjih telovadnih urah so Te sestre zamen pričakovale. Mesto, kjer si navadno stala, je ostalo prazno.

Vemo, da Te je Jezus sedaj pridružil zboru angelčkov. Saj kogar ima Bog rad, umrje mlad. Prosi sedaj ljubega Zveličarja in Njegovo Mater, da nas nekoč združi vse na svoji desnici. Sedaj pa izprosi tolažbe vsem, ki bridko žalujemo za Teboj.

Krožek gojenk DK v Radovljici.

V ozki dolini kraj široke reke pod visoko sivo skalo leži »Beli dom« mojegga deda.

Tam sem preživela svoja lepa mlada leta in dožvela marsikaj, med drugim tudi sledeči zgodbi:

Na lovu

Na podboju vežnih vrat je visela puška in nahrbtnik.

Bila sem najstarejša med bratrance in sestričnami in ded me je določil ono jutro, da grem z njim na lov. Vstala sem zgodaj, zdelo se mi je, da sem komaj legla.

Z dedom sva bila nared, le kje je Perun, sem pomislila. Glej ga, nisem ga opazila v poltemi. Stal je mirno poleg naju, razumno je upiral svoje rjave oči v deda. Pobožala sem ga, da bi delila veselje, a danes tega ni maral. Poznal je svojo nalogo. Njegova domovina so bile prostrane ruske stepe, od koder ga je me-tež svetovne vojne pripeljal sem, kjer se je oklenil deda.

Sli smo. Mir, nič se ni ganilo. V globokem snu je ležala vasica. Nekaj časa smo hodili po poti, nato smo krenili na stezo preko travnikov in prišli na puste pašnike, kjer je rastle ostrá trava. Tla so postajala mehka, lahko se mi je udiraló. Širil se je duh po vodnih rastlinah, trava se je redčila in rastle samo še v velikih šopih. Še dalje je rastle bičevje, med zelenimi listi so bile rjave »cigarete«, s katerimi sem se tako rada igrala.

Prišli smo do nizkega grmičevja. Za njim je bil stranski rokav reke. Jutranji svit je posrebril mirno gladino.

Perun je stopal oprezno pred nama. Veliki, kosmati rep je držal vodoravno. Vše telo je bilo napeto, gobec lahko privzdignjen, nosnice široko razprte. Vohal je. Race se dramijo.

Obstali smo kot prikovani. Ded s puško v roki, naravnano na strel. Perun je zakorenil glavo, nobena mišica ni vztrepetala. Tedaj je vzvalovalo v zraku, prav nizko nad močvirjem je zletela race. Zamolkel strel je prerezal jutranjo tišino.

Perun se je pognal.

Srce mi je toklo, čutila sem ga v sen-cih, v dlaneh. Ded je bil miren. Stal je pred menoj, visok, močan. Na glavi je nosil zelen klobuk z upognjenimi krajci. Dolgi sivi brki so segali do ušes in se dotikali ovratnika. Pogled mu je plaval preko grmičja nad vodo, od koder se je vračal pes z raco v gobcu. Položil jo je dedu pred noge. Dvignila sem žival. Pod vratom je bilo perje krvavo. Oko brez leska, mrtvo. Smilila se mi je. Videla sem, da me ded opazuje, in sem premagala solze. Ded je čutil drugače, ded je bil lovec.

Kakor iz velike daljave so prihajali ženski glasovi na moje uho. Dramila sem se. S težavo sem odprla trudne oči. V sobi sem že ločila obrise predmetov. Svitelo se je. Saj res, dninarice so prišle. Danes bomo sušili v Kalinovcu.

Po zajtrku sem odšla z domačimi za delavkami. Pot nas je vodila ob reki. Dolina je bila še zavita v lahno meglo. Kmalu smo zavili navkreber. Še preden smo prišli do vrha, so nas pozdravili prvi sončni žarki. Vrh je bleščal v zlatem jutranjem soncu.

Ze sem ločila dninarice. Visoko zgoraj je bila »dolga« Reza. Z grabljami je razmetavala travo na desno in levo. Urno je ginila red pred njo. Za njo so se vrstile: stara Zeča s hčerjo Maričko in na njeni desni Hortenca.

Kalinovec! Kako se je spremenil, odkar je pokosen; drevje je večje, grmičevje tudi in pokazale so se skale.

Pred menoj so bežale preplašene kobilice, ker se niso mogle več kam skriti. Nad mano so peli kosi, kalini, sinice in ščinkavci. Iz dalje se je odlašal detel.

Poiskala sem grablje in šla na delo. Uvrstila sem se poleg Hortence, ki je vedno rada pripovedovala, kako jo je nekoč tlačila mora in o »vedomcu«.

Delo je šlo urno izpod rok. Raztrosili smo redi.

Sonce je pripekalo in trava je zadila. Obračali smo. Od vseh strani so se oglašali škržadi. Poizkusila sem enega ujeti in splezala na drevo, a škržad me ni čakal.

Pogledala sem v dolino in zagledala jerbas, nato glavo in spoznala domačo dekle. Nesla je kosilo.

Sedli smo pod košat hrast in pognili kar na tla. Vsi smo pridno zajemali. Najboljši so bili kuhani krhlji.

Ulegla sem se na hrbet, gledala sinje nebo in zaspala. Ko sem se zbudila, so že grabili in devali seno v kope ali »lonce«, kakor pravi Hortenca. Pobrala sem grablje in urno pomagala. Začelo se je večeriti. Pri Sv. Andreju je zazvonilo, Hortenca je molila na glas angelsko češčenje. Vzeli smo grablje in šli proti domu.

Stekla sem po bregu do reke, se urno okopala, prebredla na drugi breg in prišla domov, ko so bile ženske ravno na mostu. Vsa vesela sem se jim zamejala vrh stopnic in voščila: »Dober večer!«

Vadjolka, Ljubljana — Bežigrad.

Mladim dopisnikom: Pišite vedno samo na eno stran papirja! — V go-renjih doeh spisih pa imate lep zgled, kako se lahko tudi navadni dogodki opi-šejo zanimivo, živo in z občutkom.